Varför är Frankrike viktigt?

Den 8 dec besöktes Europaklubben av Matilda Molander. Hon har varit politisk redaktör för VLT, men är nu chefredaktör för tidskriften Liberal debatt. Hon uppskattade att få återvända till det hon tyckte var Sveriges vackraste bibliotek, där för dagen 77 åhörare hade tagit plats. Matilda har sedan gymnasietiden av och till bott och studerat i Frankrike och har på så sätt god insikt i fransmännens vardag och deras politiska aktiviteter. Svaret på rubrikens fråga är enkelt: Tillsammans med Tyskland är det Frankrike som är helt avgörande för att EU fungerar, såväl i nuet som i dess strategiska fortsättning. Att båda länderna f.n. har ekonomiska problem och oro i politiken är förlamande för hela EU.

Franska statens dåliga ekonomi, med ett underskott i statsbudgeten på 5,5 % och en statsskuld om ca 115 % av BNP ligger som en börda över det mesta. Speciellt pensionsfrågan har skapat stora problem för president Macron. Alla vet att den låga pensionsåldern är ohållbar. Men fransmännen är stolta över det skattebaserade välfärdssystem som skapats under efterkrigstiden. På det accepteras inga angrepp alldeles oavsett hur välmotiverade de är. Fransmännen är inga idéologer. Den som bäst tros fylla den egna plånboken får rösten. Miljöfrågor hamnar gärna i bakgrunden.

Macron såg sig nödgad att införa höjd pensionsålder via presidentorder, således mot parlamentsmajoriteten. Kaos bröt ut i parlamentet. I högmod utlyste han efter förlusten i EU-valet 2024 nyval. Hans underlag förlorade och ett flertal regeringar har tvingats avgå. Den nu sittande premiärministern tvingades också avgå, men dagen efter beordrades han av Macron att återigen sy ihop en regering. Landet måste ju på något sätt styras.

Man kan säga att Macron, precis som de Gaulle, agerar som en kung och befinner sig en bra bit ovanför folkets vardag. Han vill hellre tala med sina motparter i övriga världsmakter. Macron har en positiv syn på EU och vill att det ska gå i federal riktning. Ny president väljs av folket 2027 och avgående Macron har inför valet ännu inte utpekat någon egen potentiell efterträdare. Hans parti kanske trots allt kan vinna. De många vänsterpartierna brukar ha svårt att enas om en gemensam kandidat och av de gamla republikanerna återstår endast spillror.

För att vi svenskar ska förstå fransmännens agerande är det viktigt att känna till några viktiga skillnader mellan oss.

-Rysskräck finns ej och kommunister accepteras, t.o.m i regeringen. ”Napoleon anföll och ryssarna har aldrig angripit Frankrike”.

-Inget kontroversiellt med kommunister i regeringen. ”De var goda partisaner under världskriget”.

Staten är helt sekulär och religiösa symboler, även kristna, ska inte exponeras i offentligheten. Invandringsfrågan och dess problematik är stor. Det är dock intressant att de som helt och fullt lämnar sina rötter, och fokusera på att övergå till det franska levnadssättet, snabbt blir accepterade. Alla hudfärger är välkomna. Färgade spelare i landslagen betraktas som lika franska som övriga spelare. Att kalla dessa ”afrofransoser” accepteras ingenstans. Den här inställningen gör det inte lätt för Le Pens parti. I andra valomgången kan högerväljare rösta på en socialist för att slippa Le Pen. Att valen sker i valkretsar med enpersonsval förstärker svårigheten att komma till makten, trots att hennes parti stöds av stora delar av väljarkåren.

Ove Wilder